

Nyt fremstød for dansk industri

Fyns Tidende 3. juni 1945

Schultz og Larsens geværfabrik i Otterup påbegynder fabrikation af danske jagtgeværer

En sejr for dansk håndværk og dansk snilde

Blandt de virksomheder, den tyske besættelse i Danmark ramte særdeles føleligt, var geværfabrikken i Otterup. Den *kunne* have ført en blomstrende tilværelse, det er sandt, men fabrikant *Larsen* indtog en korrekt, absolut afvisende holdning over for alle tyske tilnærmelser. Det skulle ikke kunne siges om den gamle, fornemme virksomhed, at den – bogstavelig talt – smedede våben til fjenden. Geværfabrikken i Otterup måtte gå under jorden.

Det er hårde vilkår for en stor våbenfabrik at skulle arbejde i det skjulte. Så meget mere bemærkelsesværdigt er det, at fabrikant *Larsen* allerede nu kan løfte sløret for en aldeles ny dansk produktion på våbenfabrikationens område: et jagtgevær, der fuldt ud står på højde med og i visse henseender endog overgår de bedste udenlandske.

Fabrikant Niels Larsen

Konkurrence til de udenlandske geværer

Det er, fortæller fabrikant *Larsen*, en produktion, vi har taget op i slutningen af krigen. Da tyskerne forbød os at fremstille rifler og ammunition til rifler, gik vi i gang med at udarbejde tegninger til et glatløbet gevær. Så kunne vi i alle tilfælde sige, hvis vi blev overrasket af tyskerne, at våbenforbuddet jo ikke omfattede glatløbende haglgeværer... For øvrigt begyndte vi – som en slags camouflage for det, der var det egentlige – at fremstille smådele til bindemaskiner, og det så jo særdeles uskyldigt ud.

Det er en helt ny produktion herhjemme, De dermed har begyndt?

Ja, vi har nemlig ikke tidligere kunnet konkurrere med udlandet, men for dog under besættelsestiden at kunne beskæftige en del af vore folk gik vi i gang med at fabrikere haglgeværer, og jeg håber og tror, vi vil være i stand til at konkurrere med de udenlandske jagtgeværer. I alle tilfælde svarer vort kvalitetsgevær til de bedste engelske. Vi har for øvrigt også begyndt produktionen af et specielt *strandjagtgevær* – en ”over og under”, og foruden vort kvalitetsgevær fremstiller vi en almindelig Hammerless, der svarer til f.eks. Sauer & Søns billige model. Desuden har vi en ”over og under” i produktion.

Fabrikant Larsen Jr., Uffe Larsen, med det ny "over og under" havjagtsgevær.

Hvordan kunne De pludselig stille om til denne specielle fabrikation?

Vi har måttet lave en kolossal bunke specialværktøj, så vi håber naturligvis, at vi kan være med både med hensyn til kvalitet og pris. I hvert tilfælde er jeg ikke i tvivl om, at kvaliteten er den fineste. Hvordan det vil gå med prisen, er det vanskeligt at sige. Hvis lønniveauet i udlandet bliver bragt på linje med vort, kan vi fremstille geværer til priser, der svarer til priserne på udenlandske geværer.

Hvilke finesser har Deres jagtgeværer?

De har akkurat de finesser, man finder hos de bedste håndlavede udenlandske. De er f.eks. forsynet med stangfangsikring, så de absolut kun kan gå af, hvis man trykker på aftrykkeren. Desuden har de fjedrende forreste aftrækker og let aftagelige sidelåse. Der er gas-udstrømningshuller for det tilfælde, at der skulle opstå fænghættebrud. Udstrømningshullerne går ud fra selve slagstiftullet ud i siden på baskylen.

Fabrikant Larsen demonstrerer med let forståelig stolthed det første af sine jagtgeværer, et usædvanlig smukt stykke våben. Dets samleevne er fortræffelig, og det falder dejligt i hånden.

Endnu har man ikke herhjemme som i andre lande en statsautoriseret prøveanstalt for jagtgeværer, men hvert enkelt gevær, der udgår fra Otterup geværfabrik, har været udsat for en ammunitionsbelastning, der fuldtud giver den samme sikkerhed som de autoriserede prøver.

Fabrikant Larsen med et af de ny luksusgeværer i skydestilling.

Måtte snyde os til at arbejde

De har ikke haft de bedste betingelser at arbejde under i besættelsesårene...

Nej, vi har som sagt bogstavelig talt måttet snyde os til at fremstille modellerne til de geværer, vi nu har færdige. Tyskerne forbød os jo at fremstille alt i våben. De greb ind i 1943 og beslaglagde alt. De foreslog os et samarbejde, men vi har hele tiden sagt nej.

Den tyske chef for våbenfremstilling i Danmark sagde engang til mig, at han kunne skaffe os ordrer på våbendele, som ikke engang vore egne folk kunne se, hvad var. Jeg afslog det generøse tilbud.

Ja, sagde tyskeren, men så kan vi jo tage hele fabrikken!

Det kan De, svarede jeg, men så må De også være forberedt på, at den ikke står i mere end 14 dage.

Det syntes han at kunne indse, og siden hørte vi ikke fra ham.

Vi havde, fortsætter fabrikant Larsen, for øvrigt en frihedskæmper blandt vore folk. Han fik sendt alle de engelske våben, som under nedkastningen var blevet beskadiget, og dem reparerede han i sin fritid og om natten.

De har måttet indskrænke Deres arbejdsstab stærkt under krigen...?

Ja, det har desværre været nødvendigt. En stor del af fabrikken ligger stille. I normale tider havde vi 60-70 arbejdere. Nu er vi nede på en snes mand. Men for øvrigt havde vi også god beskæftigelse i de første par krigsår. I 1941-42 lavede vi 40.000 infanterigeværer til svenskerne.

Hvorledes klarer De Dem med materialer til Deres ny fabrikation?

Det er et vanskeligt problem. Foreløbig er det naturligvis kun livsvigtige ting, staten importerer, men vi håber i en ikke for alt for fjern fremtid at få materialer hjem, så vi rigtig kan komme i gang på alle afdelinger af fabrikken. Vi har allerede modtaget bestillinger både fra Sverige og Finland på jagtgeværer og rifler, så der synes altså også at være muligheder for en eksport. Også til Norge håber vi at kunne eksportere. Før krigen solgte vi mange våben dertil. Hidtil har Sverige været det eneste land i Skandinavien, der havde en fabrikation af jagtgeværer, og det er tilmed en forholdsvis ny produktion og en ikke særlig omfattende produktion.

De ny havjagtsgeværer

Fabrikant Larsen fortæller om sit ny fabrikat af havjagtsgeværer. Et sådant gevær laves kun i England og kun som doublé. Vi har fremstillet det som "over og under". Fordi denne form er særlig anvendelig på strandjagt, hvor man ofte kommer ud for meget hurtige kasteskud. Vi har sammenlignet geværet med de bedste engelske, og det er fuldt ud på højde med disse. Det er bygget for 75 millimeter patroner, den kaliber, der bruges til strandjagt.

Hvornår kommer Deres geværer i handlen?

Det afhænger af, hvornår vi kan få tilstrækkeligt med materialer. Men vi har allerede på forhånd solgt et halvt hundrede stykker, og vi har flere bestillinger liggende. Vi har for øvrigt et parti på hundrede "over og under" i fabrikation.

De havde en meget omfattende eksport før krigen...

Ja, da solgte vi bogstavelig talt våben, specielt rifler, til hele verden. Der er opnået adskillige verdensmesterskaber på både kort og lang distance med vore våben, og i flere lande er der ved de internationale skydninger sat verdensrekorder. Med vor specielt byggede match-riffel er der opnået overordentlig fine resultater.

Deres ammunitionsfabrik har ligget stille under hele krigen...

Ja, i de sidste tre år har vi ikke fabrikeret ammunition. Tyskerne tog alt, hvad vi havde og forbød derefter fremstillingen. Men vi tager den naturligvis op igen. Tidligere var vi oppe på en årlig produktion af halvanden million riffelpatroner til skytteforeninger, og desuden lavede vi en mængde haglpatroner. Men denne sidste produktion er af forholdsvis ny dato. Vi begynder igen, så snart vi kan få materialer.

— — —

I en tid, hvor det gælder om at få forbindelsen bedst muligt i orden hele verden over og få spæringerne ved handelsgrænserne væk, tager man jo ikke dansk arbejde, blot fordi det er dansk, man tager det, fordi det er dansk og fordi det netop herigennem har vist sig, at det fuldt ud kan stå mål med det, som fremmede tilbyder os. Det er en smuk sejr, der er vundet på Otterup geværfabrik. Inden for de danske skyttekredse og rundt omkring på de internationale skydestævner har navnet Otterup Geværfabrik i mange, mange år stået med en særlig glans. Otterup-rifler og Otterup-ammunition hørte til det bedste. Utallige gange er sejren på de store internationale stævner taget hjem med våben, der blev fabrikeret i Otterup. I skyttekredse hele landet over kendte og højagtede man bøsse-maker Schultz, der sammen med sin svigersøn, fabrikant Larsen, i 1917 grundlagde fabrikken. Han var en hædersmand, der ikke blot var dygtig på fagets område, men også havde menneskelige egenskaber, som lever stærkt i venners minde. Efter hans død har fabrikant Larsen taget nyt land ind. Virksomheden har stadig været i udvikling. Og nu oplever man pludselig at se en dansk fabrik, der på haglgeværets område fuldt ud står på højde med, ja, i flere henseende endog

ligger over det bedste, der leveres fra udlandet. Det er et fremstød, som enhver dansk vil hilse med den største glæde. Vi kan ikke få for mange kiler at slå på i den tid, der kommer. Der er ingen tvivl om, at her i Danmark vil Otterup Haglgeværer gå deres sejrsgang. Men som omtalt har der jo allerede været bestilling fra udlandet. Hatten af for det arbejde, der fører til, at dansk fremdrift og snilde nu også på dette område vil blive kendt langt ud over landets grænser.

En Otterup-riffel, specielt bygget til internationale skyde-matcher.

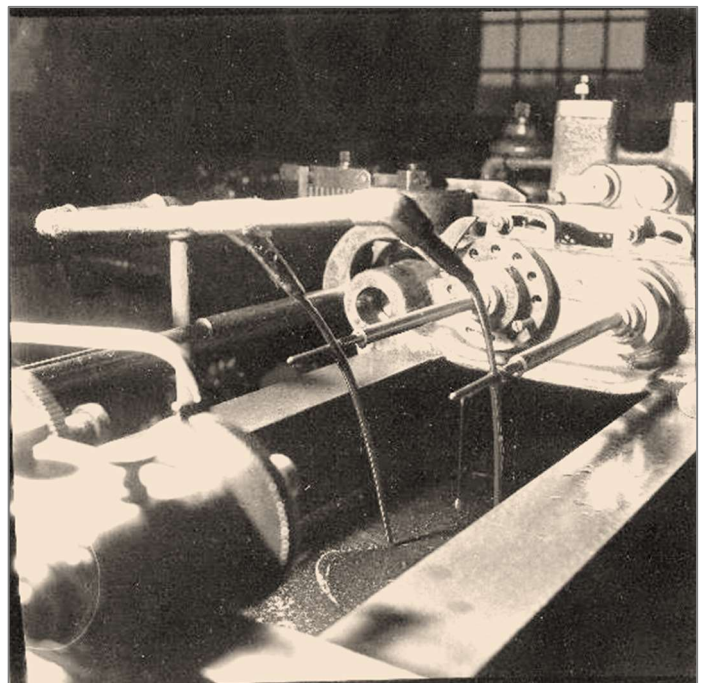
Navnkundige medarbejdere

Holger Andersen ved riflingen.

Chr. Jeppesen

Skæftemager Meffert

De smukke billeder er taget af Eduard Christoffersen til Fyns Tidende i 1945.
Artiklen er digitaliseret til Nordfynsk.dk i februar 2020.